

DÉLBÁCSKA

Írkesztőség: Templomudvar 2. szám alatt.
Kiadóhivatal: Sándor Régen-a. 39. szám.
Sürgőnyclm: Délbácska. Telefonszám: 137.

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési ár. Egy hóra . . . 10 Dinár
Negyedévre . 30 Dinár Félévre 60 Dinár
EGYES SZÁM ÁRA FÉL DINÁR

Hadsereg és flotta

nélkül nem lehet élni egy államnak sem. Nem más mondta ezt, mint az Egyesült Államok elnöke Harding. És épen akkor, amikor az ő felhívására készül összeülni a fegyverkezés elleni konferencia a szabadság házájának fővárosában, Washingtonban.

A világ népei feszült idegekkel nézték és viselték el azt a telhetetlen Molochot, amely hadsereg és flotta címén nyelte a megszámlálhatatlanmilliókat és milliárdokat. Mindenki arra várt, hogy a folyton növekvő számok végére mégis csak pontot tesz majd valaki és akkor ezek az összegek mindinkább jobban zsugorodnak össze. Hogy teljesen elmuljanak, arra senki sem gondolt, mert hol van még az emberiség attól a kortól, amikor már nem lesz szükség katonákra.

Az amerikai szenátorok mindent megtesznek, hogy a világ népeinek fegyverkezését a minimumra csökkentsék. Az eszköz ehhez a birtokukban van, hiszen Amerika ma a föld bankárja. Az ő tárcájában van a legnagyobb hatalmak adóslevele és azt teheti vele, amit akar. És amikor már azzal is fenyegetnek, hogy Európának nem hiteleznek többé, akkor Harding az új amerikai tiszteknek, akik a csillagos lobogó alatt tömörülő nagytökéért, a trösztök telhetetlen pénzsóvárgásáért fognak majd harcolni, a hadsereg és flotta nélkülözhetetlenségéről tartott beszédet. Nem nélkülözötte ez bizonyára a szokásos frázisokat: a haza dicsősége, a zászló becsülte, fegyvereink győzelme... Mintha nem is Harding mondaná ezeket, hanem II. Vilmos.

Ilyen előzmények után fog novemberben összeülni a leszerelési konferencia. Az összes európai hatalmak bejelentették már részvételüket. Csak az a kérdés, mi vezeti őket Washingtonba? Komolyan akarják-e a leszerelést, vagy pedig csak az Egyesült Államok iránti köteles tisztelet kényszeríti őket a megjelenésre. Mert az Oceánon túli részen levő hatalomnak nagy respektusa van még mindig ideát az óvilágban. Ameddig a dollárok milliárdjai terhelik az európai lelkiismereteket, addig Amerika sok mindent megengedhet magának.

Vagy talán abban a biztos tudatban ülnek majd hajóra a „zöld“ politikuskok, hogy ugy sem lesz az egészsből semmi. Miért ne okozunk kis örömet annak a Hardingnak, aki megirigyelte elődje történelmi szereplését és ha már háborukat nem dönthet el, legalább a békét akarja megteremteni. De csak akarja, mert megvalósítani ugy sem tudja. Erről ő maga is meg van győződve.

A leszerelési konferencia előtt jelenti ki, hogy szükség van a hadseregre és flottára, hát akkor minek egyáltalában az egész akció a fegyverkezés csökkentésére. Mert a hadsereggel ugy vannak az államok, mint az emberek a pénzzel, soha sincs elég belőle, mennél több van, annál több után vágyunk. Sivár kilátások ezek mind a washingtoni konferenciára.

Az osztrák csendőrség előnyomul.

A nagykövelek jegyzéke Nyugatmagyarország ügyében. — Antant tisztet vezetik az osztrák csendőrök. — Héjjas, Prónay, Ostenburg. — A kommunistákat kiutasítják.

Budapest, szept. 3. A nagykövelek tanácsának Nyugatmagyarországra vonatkozó jegyzéke eddig még nem érkezett meg. A jegyzékről a felhivatalos „Reuter“ ügynökség a következőket jelenti! London — A nagykövelek tanácsa jegyzéket intézett a magyar kormányhoz, melyben csodálkozását fejezi ki afelett, hogy a magyar kormány halogatja Nyugatmagyarország teljes átadását. A jegyzék emlékeztet arra, hogy a baranyai területet már kiürítették. A jegyzék végül azon reményének ad kifejezést, hogy az átadás már nem szenved halasztást.

Bécs, szept. 3. A soproni tábornoki bizottság kívánóságára pénteken délelőt a stájer-magyar határ mentén az osztrák csendőrség egy angol és francia kapitány vezetésével megkezdte az előnyomulást, melyet a lakosság azonban megakadályozott. Eddig az a) zónában összesen harmincegy órhely van megszállva. Az osztrákok által megszállt területen megkezdtek a magyar koronának a forgalomból való kivonását és fokozatosan bevezetik az osztrák valutát.

Bécs, szept. 3. A „Rothe Fahne“ értesítése szerint az osztrák kormány egy titkos rendeletet adott ki, mely szerint a megszállt területre nem szabad kommunistákat bebocsátani és a már Nyugatmagyarországon tartózkodók letartóztatandók.

Wienerneustadt, szept. 3. Itt letartóztatják Rottermann műegyetemi haligatót, egy cukorgyáros fiát, akit rajtakaptak, amikor az osztrák csendőrség erejéről és állásáról jelentést akart tenni Ostenburgnak.

Budapest, szept. 3. Schober kancellárnak a nyugatmagyarországi kérdéssről a nemzetgyűlésen tett közléseivel kapcsolatban a magyar kormány felhivatalosa újján pontról-pontra kimutatja Schober kancellár rosszhiszeműségét és hamis játékát. Héjással, Prónayval és Ostenburg csendőreivel kapcsolatban tett kijelentéseit illetőleg pedig megállapítja, hogy Prónay Nyugatmagyarországon semmifé tevékenységet nem fejtett ki, sőt már a nemzeti hadseregből is kilépett. Az Ostenburg-csendőrök tényleg Nyu-

gatmagyarországon vannak, ott azonban felügyelnek a rendre. Héjjas csak tartalékos tiszt, aki a hadseregből már régen kilépett és Nyugatmagyarországon való megjelenése után a kormány onnan a leg-
rövidebb időn belül eltávolította.

Bécs, szept. 3. Az antanthatalmak képviselői ma újból megjelentek Schober kancellárnál és kifejtették előtte kormányaik álláspontját a nyugatmagyarországi kérdésben.

Budapest, szept. 3. Politikai körökben az osztrák részről panaszolt incidensek megszüntetése végett azon javaslat merült fel, hogy az Ausztria által megszállt területre egy ötven tagú vegyes bizottságot küldjenek ki, mely az antant tábornokok vezetés alatt részben magyar részben antant katonai és polgári személyekből állana. Ezen bizottság feladata volna lefegyverezni az osztrák csendőröknek ellenálló állítólagos magyar szabadcsapatokat és általában intézkedéseivel minden konfliktusnak elejét venni. E javaslatot politikai körökben helyesléssel fogadták.

Bécs, szept. 3. A „Neue Freue Presse“ írja, hogy az osztrák csendőrség mára kitűzött előnyomulása a stájer határtól kiindulva nem kezdődött meg. Ennek okát nem tudják. Ornauer csendőrigazgató este váratlanul Bécsbe utazott. A stájer határon a magyarok ellenállása jóval erősebb mint északon.

Bécs, szept. 3. A „Wiener Tagblatt“ egy nagymartoni jelentés alapján írja, hogy tegnap délelőt Nyugatmagyarország déli részén az antant tisztok vezetésével megkezdődött az előnyomulás a b) zóna felé. Az a) zóna északi része már osztrák megszállás alatt áll; az egész a) zóna megszállását négy napra tervezik.

Az átvett területeken az osztrák közigazgatás beiktatása folyamatban van. Nyugtalanító hírek csak a stájer határmenti Oberwarthról jönnek, ahol állítólag két három ezer magyar felkelő tanyázik. Bécsből erős birodalmi védőcsapatokat koncentrálnak a határra.

Tömegesen érkeznek részvétláviratok Párisba.

Beograd, szept. 3. Párisba még most is érkeznek részvétláviratok a király kabinetirodájához, melyben egyszersmind Sándor király trónlálépéséből kifolyólag szerencsekívánatok is foglaltatnak. A király nevében a miniszterelnökség a távlatokat megleghargú válaszbán köszönte meg.

Kiutasítják e germanofil orosz menekülteket.

Beograd, szept. 3. A minisztertanács határozata értelmében a hatóságok számos orosz menekültet fognak az országból kiutasítani, akikről megállapították, hogy az országban germanofil propagandát üznek. Ezeket Románián át Oroszországba fogják küldeni.

A magyar csapatok átlélik a határt?

Prága, szept. 3. Az itteni lapok közlik, hogy a magyar kormány egy jegyzéket intézett a legfelsőbb tanácshoz, melyben kéri, hogy a magyar csapatok a trianoni határt

átléphessék és az antant bizottság által megállapított vonalig mehessenek. A prágai kormány teljesen osztja a beogradi kormány álláspontját, hogy ezt akár fegyveresen is meg kell akadályozni.

A baranyai menekültek külföldre utlevelet kértek.

Beograd, szept. 13. Az Eszéken tartózkodó baranyai menekültek megkérték a kormányt, hogy adjon nekik külföldi utlevelet. Legtöbben Amerikába akarnak kivándorolni, de vannak olyanok is, akik Ausztriába, Csehszlovákiába vagy Romániába kértek utlevelet. A kormány, mielőtt ezen kérésnek eleget tenne, a külügyminiszter útján a magyar kormányhoz fog fordulni, hogy a menekült munkások részére amnesztiát kérjen. Ebben az esetben a menekülteket visszaküldik Magyarországra.

Gossetet felmentették?

Beograd, szept. 3. Eddig még meg nem erősített hírek szerint az angol kormány Gosset ezredest állásától felmentette.

A népjóléti miniszteriuma belügyminiszterium ellen

A szőlőtelepek megváltásának ügye. — A szociálpolitikai miniszterium a bérlők pártján. — A város folytatja a becslési munkálatokat. — Melyik álláspont győz?

A szőlőtelepek megváltása körül még mindig folyik a harc a várost és bérlők között, sőt ebbe beleszóltak most már a miniszteriumok is. A belügyminiszter tudvalegőleg jóváhagyta a városi tanácsnak a szőlőtelepekre vonatkozó intézkedéseit és utasította azt, hogy hajtsa végre az eladást. A város a belügyminiszteri döntés alapján hozzá is látott a szükséges előmunkálatokhoz, melyek már közel állanak a befejezéshez.

A telepek bérlői azonban ebbe a megoldásba nem akarnak belenyugodni. Miután a város közvetítő javaslatukat nem fogadta el, a népjóléti miniszterhez fordultak orvoslásért. A telepesek ugyanis azt akarták, amint ezt annakidején jelentették is, hogy csak azok a szőlőket váltsák most meg, amelyeknek bérlete 1922-ben jár le. A város azonban ezen javaslat fölött nem is tárgyalt, hanem a belügyminiszterium utasítása értelmében járt el.

A szociálpolitikai miniszterium a szőlők eladásának ügyében a bérlők álláspontját tette magáévá és azt a városnak is tudomására adta. A tanács azonban ennek ellenére is folytatja a már megkezdett munkát, mert az az álláspontja, hogy a belügyminiszteri döntésével a telepek ügye befejezést nyert. Ha a szociálpolitikai miniszterium ez ügyben akar valamit, akkor ezt a belügyminiszteriummal intézze el.

Most tehát a belügyi és népjóléti miniszteriumok kerültek egymással szembe a telepek eladása miatt és a városban nagy érdeklődéssel várják a legfelsőbb fórumok vitájának befejezését. A bérlők azt remélik, hogy a népjóléti miniszterium legalább annyit fog keresztülvinni, amit ők a közvetítési indítványban javasoltak. A városi tanácsnak ezzel szemben az az álláspontja, hogy a belügyminiszter az egyszer kiadott végzést nem fogja visszavonni és ezért nem is függeszti fel az eladás előkészítésére vonatkozó munkákat.

Akik a várost perlik . . .

Cukorért, buzáért, szegénydíjért perlik Zenta várost.

— Zentai munkatársunktól. —

Csak nemrégiben történt, hogy a cukorügyből kifolyólag pervesztes lett a város s máris újabb perket akasztottak a nyakába. Ezúttal Szeles Lajos kispapja a buza beszállítása és Tóth Horti Menyhért szegénytartásdíj miatt fordult keresettel a zentai járásbíróhoz.

Szeles beadványában elmondja, hogy Zenta város tanácsa 13856/920. sz. alatt kibocsájtott hirdetményrel közhírré tette, hogy a 18494/920. sz. alispáni rendelet alapján az ellátatlanok részére bizonyos mennyiségű gabonát kell beszállítani. A beszállítandó gabonáért a város 500 K mm-kénti maximális árat állapított meg. Ezen hirdetmény alapján a város a beszállítandó gabona mennyiségét egyénenként nem határozta meg, úgy hogy a sérelmes kivétel ellen fellebezni sem lehetett, hanem a városi végrehajtókat egyéb hatósági közegek kíséretében kiküldötte, akik zálogolás és azonnali árverezés kilátásba helyezésével a termelőket a gabona beszállítására kényszerítették. Ily módon Szeles is 509 kg. búzát szállított be a városnak. A város a gazdák által beszállított búzát, mintegy 400 000 kg-ot felörlette, az abból származott mintegy 4 000 000 K értékű örlemény legnagyobb részét részben tisztviselői fizetés kiegészítése címén a tisztviselőknél, részben a hadiözegek és rokkantoknak ingyen kiosztotta, mintegy egytized részét pedig 500 korona mm-kénti buza alapár mellett az ellátatlanok részére adta, a beszállított buza egy részét pedig 930 kor. mm-kénti árban értékesítette. Az így értékesített buzamennyiség circa 9 wagonra tehető. A gazdák most már azt várták, hogy a város a beszállított buza árát ki fogja fizetni, de ez nem történt meg. Ezért fordult keresettel Szeles is a bírósághoz s azt kéri, hogy miután a város az ellátatlanok számára gabonát forgalmi áron tartozott volna beszerezni, mert a búzáért az ára maximálva nem volt, annak maximálását a helyi hatóság nem eszközölhette, másrészt pedig a beszállítási eszközök mintegy ezer termelő nem kötelezhet arra, hogy a tisztviselőket hadirokkantakat ingyen liszttel csupán ezen osztály

lássá el, a nátknál sokkal többet kereső kereskedők stb. pedig mintegy 3 000 000 kor. adó, illetve közteher fizetése alól az ő kárakra szabaduljanak, a város addig a megígért 500 koronás árat sem fizette meg, sőt a beszállított gabonának jó részét forgalmi áron értékesítette. A járásbíró az általa beszállított 509 kg. búzáért 930 koronás árban való kifizetésében marasztalja el a várost.

Gazdakörökben nagy érdeklődéssel tekintenek a per kimenetelére.

Tóth Horti Menyhértné keresetlevelének tárgya szintén többeket is közelről érdekel. Zenta város ugyanis a szegényházban elhelyezett szegényeket, egyeseknek kiadta napi 15 kor. és havi 85 kg. lisztből álló tartásdíjért. A kikötött tartásdíjat a város egyideig fizette is, április végén azonban kimondotta, hogy április elsejétől kezdve csak havi 200 koronát fizet értük. Tekintve, hogy ezeket a szegényeket mind, maguk is szegénysorban lévő emberek vették magukhoz, az április elsejétől 27-ig járó ki nem utalt díjazás a legérzékenyebben érinti őket. Ezt az elmaradt díjazást perül most vissza Tóth H. Menyhértné, s ha sikerül, ezt teszi a többi is.

A bánát-bácska-baranyai orvosok közgyűlése.

Becserek, szept. 3. A bánát-bácska-baranyai orvosi egyesület szeptember elsején, csütörtökön délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését Becsereken a vármegyeház dísztermében.

A Bogdanovity Jóca dr. főispán kormánybiztos, jelenlétében megtartott közgyűlésén, melyen dr. Nenadovity Jovan, a novisadi közokórház bőri- és bűjalkórtani osztályának főorvosa elnökölt, a kényelmetlen vasúti összeköttetés miatt csak mérsékelt számban jelentek meg a bánát-bácska-baranyai orvosok.

A közgyűlés megnyitása és az egybegyűlték üdvözlése után, az igazgatóság és a pénztári bizottság megtette évi jelentését, melynek elfogadása után megadták a felmentvényt az igazgatóságnak.

Ezután az új igazgatóság választását ejtették meg. Az új igazgatóságba, melynek elnöke Nenadovity Jovan dr. lett, a következők tagokat választották: dr. Matanovity Sztankó novisadi közokórházi sebész-főorvost, dr. Ivandekity Pál suboticiai főorvost, dr. Mirity Bora novisadi szemészorvost, dr. Stajits Jovan veliki becsereki városi főorvost, dr. Grigorievity Miklós pancsevoi kerületi főorvost, dr. Popovity Milán sztaribecsei járási főorvost és Jovanovity Toma novisadi magánorvost, dr. Jovanovity Toma gyűlési jegyzőkönyvvezetőt, novisadi orvost, pótagoknak pedig dr. Velickovity Miladin novisadi nőgyógyászt és Adamovity Pera novisadi magánorvost.

A S. H. S. orvosi egyesületbe kiküldötteknek, illetve igazgatósági tagoknak dr. Sambeck Jofa pancsevoi kórházi igazgató-főorvos, dr. Stajity Jovan veliki becsereki városi főorvos, dr. Nenadovity Jovan egyesületi elnök, dr. Petrovity Milenko bácsmegeyi főorvos, dr. Malusev Dusan suboticiai sebész-főorvos, pótagoknak pedig dr. Dragicsevity Miklós választották meg.

Majd az alapszabályok egyes szakaszainak módosítása felett indult meg élénk vita. Egyhangúlag elfogadták azt az újítást, hogy az orvosok társadalmi és személyi ügyeiben is, ha ilyenek felmerülnek és szükségessé válnának, ezentul az egyesület, mint autonóm testület ítélkezhesen. Továbbá kimondották, hogy a jövőben a bánát-bácska-baranyai összes orvosok, nemzetiségre való tekintet nélkül, köteles tagjai legyenek az egyesületnek. Majd foglalkozott a közgyűlés a községi orvosok méltánytalanul kedvezőtlen anyagi járandóságaival és elhatározta, hogy ebben az ügyben illetékes helyi lépéseket tesznek. Azután az idén Ljublyanában megtartandó orvoskongresszusra dr. Markovity Lázárt, a novisadi B. B. B. egészségi kirendeltség főnökét és Jojkity Vladan novisadi orvost delegálták. Végül pedig elhatározták, hogy a jövő évi rendes közgyűlést Suboticián fogják megtartani.

Ezután néhány szakkérdésnek a megvitatása után, a közgyűlést berekesztették.

A közgyűlés után a helybeli megyei kórházat tekintették meg a gyűlés résztvevői, ahol dr. Lázarevity Vojin sebész-főorvos néhány speciálisan érdekes kezelés előtti és kezelés utáni köresetet mutatott be kártársainak.

Délben 1 órakor a város bankettet adott a gyűlésen megjelentek tiszteletére.

Vilmos excsászár nem akar újra uralkodó lenni.

Egy magas diplomáciai személyiség, aki e hetekben néhány napig Vilmos excsászár vendége volt — a következő érdekes részleteket mondotta el a volt német uralkodóról:

— II. Vilmos igen öregnek néz ki. Ezt főképpen hosszú fehér szakállja okozza, amelyet most ép oly gondosan ápol, mint régi híres „Es ist erreicht!“ bajuszát. Az excsászár halála igen lesújtotta és jelentős változásokat okozott életmódjában.

Környezete a szolgazemélyzetten kívül már csak elhunyt felesége udvarhölgyéből, von Keller asszonyból, valamint Goutard és Ilsemann volt tisztekből áll. Igen nyomasztólag hat rá korlátozott mozgási szabadsága, amely a dorni kastély szűk kertjére terjed ki mindössze.

A volt trónörökös gyakori vendég Dornban, vonakodik azonban végleg apjához költözködni, pedig erre már több oldalról felszólították. Kifogásul azt hozza fel, hogy fél különböző temperamentumoktól és kölcsönös szemrehányásaiktól.

Vilmos excsászár nem gondol arra, hogy visszatérjen Németországba és igen helyteleníti Károly exkirály ebbeli szándékát is.

— Ha nem az egész nép hívja vissza uralkodóját, miként a görögök Koasztantint, — szokta mondani — úgy óvakodjék elhagyni menedékhelyét.

A császár igen szerényen él és étkezik. A nap tulnyomó részét figyelmes újságolvasással tölti és az érdekesebb cikkeket és híreket széljegyzetekkel látja el.

Harding sem hisz a teljes békében.

Hága, szept. 3. Harding elnök a washingtoni tisztképző intézet növendékeihez egy beszédet intézett, melyben kijelentette, hogy lehetetlenség azt hinni, hogy a háborút teljesen kiküszöbölni lehessen. Ezért hadseregek és hadiflották mindig lesznek, bármennyire is óhajják a népek a békét.

Wirth kancellár a német nép kettészakadásától tart.

Berlin, szept. 3. A birodalmi kancellár a bajországi eseményekkel foglalkozva rámutatott azon veszedelemre, hogy a német nép szocialista és polgári táborra szakadhat, ami feltétlenül polgárháborúra vezetve. Ezen veszedelmet feltétlenül meg kell előzni.

A vizsgálat a merénylet ügyében.

Beograd, szept. 3. A mai napon a vizsgálóbíró több egyént hallgatott ki, kik közül egy letartóztatásban maradt. A vizsgálóbíró ezenkívül egyeseket szabadlábra is helyezett. Ezután több feljelentést tanulmányozott át, melyeket egyes magánszemélyek vagy hatóságok küldtek be. E feljelentések még számos személy ellen tartalmaznak terhelő körülményeket és ezért azoknak letartóztatását kérik. Mindinkább megállapítást nyer az a tény, hogy a merénylőkkel nemcsak a kommunisták, hanem más államellenes elemek is szoros összeköttetésben álltak. A legújabb beszerzett adatok szerint az a gyanu merült fel, hogy Radics Sztjepan is tudott a merényletről. Ezért a hatóságok ebben az irányban is folytatják a nyomozást.

Egy horgosi küldöttség Pribicsevics belügyminiszternél.

Beograd, szept. 3. Pribicsevics belügyminiszter ma Horgosról egy kilencven emberből álló bizottságot fogadott, mely Gyorgyevits Dusan jószágigazgató működésének felülvizsgálatát kérte és Gyorgyevics számos visszaéléssel vádolják. A belügyminiszter megígérte, hogy a jövő hét elején Horgosra küldi megbízottját akik az egész ügyet meg fogja vizsgálni. A bizottság a hadinyereségadó sürgős revízióját is kérte.

Tőzsdei árfolyamok.

Beogradi tőzsde: Font 165, Dollár 4480, Drachma 236, Márka 5250, Lej 54, Léva 3875.
Devisák: Genf 77750, Páris 35250, Prága 5495, Milano 20380, Bécs 405, Berlin 5242
Zürichi nyitás: Berlin 660, Newyork 588, Milano 2600, Prága 705, Budapest 145, Zagreb 320, Bukarest 675, Varso 020, Bécs 070, bélyegzeit 055.
Budapesti magánforgalom: Dollár 398, Napoleon 1330 Márka 455—452, Sokol 477—479, Lej 468, Dinár 837.

HIREK.

Az újvidéki áll. főgimnázium magyar párhuzamos osztályaiban szept. 3-án, 5-én és 6-án lesznek a beiratások. Az előző osztály bizonyítványát be kell mutatni. Az I. osztályba iratkozók az utolsó elemi iskolai bizonyítványon kívül keresztlevelet is hozzanak magukkal. A jelentkezési lapot (a szolgánál 1 koronáért kapható) mindenki sajátkezűleg írja alá. Az I—VI. osztályba rendes tanulóknak leányok is beiratkozhatnak. (A VII. és VIII. osztályba csak külön engedéllyel.) Az iratkozók az áll. gimn. épületében (szerb gimnázium épülete) történik d. e. 10—12-ig és d. u. 3—5-ig. Tandij nincsen. Felvételhez minden tanuló 10 dinárt fizet a „Sanitas“-ra és 50—100 dinárt a szertárokra. Az utóbbi alól a szegény tanulók felmenthetők. Magyar szülők, járassátok gyermekeiteket iskolába!

Megnyílt a színház. Tegnap este volt szentnyitás a Szerb Nemzeti Színházban. A színház repertoárján drámák, operák és operettek váltakoznak majd. A szerzők között három magyar is van: Drégely Gábor, Lengyel Menyhért (Taifun) és Kálmán Imre (Csárdáskirályné). Miután Konyovics távozásával megüresedett igazgatói állást eddig még nem töltötték be, az ideiglenes igazgató: Hadzsi Dinics Milos lesz. Ugyancsak távozott Marzinecz Hinkó karnagy is. A zenekart Matacsics és Trischler karnagyok fogják dirigálni.

A magyar szülőkhöz. Neveljünk gyermekeinkből értelmes, művelt és a gyakorlati pályákra lépő egyeket. Ezeké a jövő. Ennek pedig elengedhetetlen kelléke a polgári iskola 4. osztályának elvégzése. A közoktatásügyi miniszter ur legutóbbi intézkedése lehetővé teszi továbbra is, hogy a magyar tanulóifjúság a szükséges ismereteket anyanyelvén sajátítsa el, az államnyelvet is megtanulja, mert erre feltétlen szüksége van. Most már csak a szülőktől függ, vajjon a magyar oktatás továbbra is megmarad-e, mert az osztályok fentartása bizonyos létszámhoz van kötve. Tehát iskolázottságunk gyermekeinket. Szegénység nem lehet akadály, mert a szegény tanulók felmentetnek minden díjfizetés alól, sőt az iskola-tankönyvekkel is segítyezi őket.

A novisadi polgári fiúiskola magyar párhuzamos osztályaiba még e hét folyamán be lehet iratkozni, ugy az első, mint a többi osztályokba. A beiratkozás annál is kívánatosabb, mert a magántanulás csak rendkívüli és megindokolt esetekben lesz megengedve. Azért a magántanulók is már most jelentkezzenek, nehogy ennek elmulasztásával elvessenek a vizsgálati engedély elnyerésétől.

Prónay bűnügye. Ma délelőtt tárgyalja a katonai törvényszék Prónay Pál nyugalmazott alezredes bűnügyét, aki ellen Kornhauser Lajos tett az ügyészségnél feljelentést szolgálati hatalommal való visszaélés és függelmsértés miatt.

Nemzetközi sakkverseny Budapesten. Budapestről jelentik: Vasárnap nyílik meg a Gellért-szállóban a nemzetközi sakkverseny, melyen a külföldről számosan vesznek részt, köztük több európai hírnő mestere a sakkjátéknak.

„A mexikói sakálók“-at megnézi mindenki.

Erzberger gyilkosai valószínűleg elmenekültek. Berlinből jelentik: Ellenkező hírekkel szemben megállapítható, hogy a rendőrség még mindig nem jutott Erzberger gyilkosainak nyomára. Valószínűnek tartják, hogy a gyilkosoknak sikerült Svájcba menekülni.

A magyar amnesztia-rendelet kiterjesztése. Budapestről jelentik: A hivatalos lap mai száma közli a kormányzó kéziratát, melyben elrendeli, hogy a karácsonykor engedélyezett amnesztia a most felszabadult területekre az 1918. évi október 31-től kezdve lejártított tömegmozgalmak és idegen megszállás keretében vagy azokkal kapcsolatban elkövetett bűncselekmények tekintetében kiterjesztessék. „A mexikói sakálók“ az első ideai attrakció.

Az SHS. iskolák részére előírt ujalaku irkák és fizetek a legelőnyösebben, közvetlenül és első kézből magától a Lustig-féle osijekt írka és naptárgyártól szerezhető be.

— Apollo, szeptember 8—17-ig nagy amerikai kalandorfilm attrakció, 5 részben, 32 felvonásban, a mexikói sakálók, a főszerepben Mary Walkamp. I. rész: Támadás a gyorsvonat ellen, szept. 8—9; II. rész: Futás a halálba, szept. 10—11; III. rész: Dráma a rivatagban, szept. 12—13; IV. Az utolsó emberig, 14—15; V. rész: Boloog szerelem, 16—17-éig.

Bajorországban a drágaságot államszínre akarják felhasználni. Münchenből érkező jelentés szerint a drágaság annyira fokozódott, hogy a kormány kénytelen volt nyilatkozatot kibocsátani, amelyben a lakosságot arra inti, hogy viágyzon, ne üljön fel azoknak, akik a gazdasági nyomorúságot saját céljakra, politikai szándékból ki akarják használni.

Az amerikai szenátus Európa fegyverzése ellen.

A hitel megvonásával fenyegetőzik Borah szenátor.

Newyork, szeptember 2. Amerikában a leszerelés kérdését igen tüzesen vitatják. A pacifista eszmé győzedelmeskedett az egész vonalon. A volt elnök újból népszerű ember és sok felől hangoztatják, hogy a leszerelési konferenciát az Egyesült-Államokat képviselő delegáció egyik tagjától kell kiüvezni. A pacifista mozgalom vezetőinek főgondja az egész világot leszerelésre sacritani. És éppen akkor, amikor Amerika egy újabb és óriási erőfeszítést tesz a tengeren való fegyverkezésre.

Hogy a pacifisták milyen uton akarják az amerikai kormányt vinni, az kitűnik az ismert amerikai szenátornak a szenátusban elmondott beszédéből, amelyből a „Newyork Times“ alapján ezeket közöljük:

Borah szenátor javasolta az amerikai szenátusnak, hogy halassza el Európának az Egyesült-Államokkal szemben fennálló tartozásai konszolidálását a leszerelési konferencia utáni időre. Az esetben, ha az Amerikának adós államok továbbra is folytatnák a fegyverkezés terén az eddigi nagy költekezést, az Egyesült-Államoknak kötelessége — mondotta Borah szenátor — ezekről követelni adósságaik és a kamataik azonnali kifizetését.

Tény, folytatta Borah, hogy a kamatok kifizetésének folytonos halogatásával, mi naponta mintegy egy millió dollárt kölcsönzünk a külföldi kormányoknak, amelyet az amerikai adóztól veszünk el. Ebben a tekintetben teljesen határozott magatartást kell tanusítanunk.

Egyre még felhívom a figyelmet: a külföldi tartozások és a leszerelés viszonyára. Ha saját véleményem szerint dolgozhatnék, az adósságok kamatainak fizetését nem halasztanám el a konferencia utánra. Magától értetődik, hogy ha a kormányok — mint mondják — képtelenek fizetni és mégis folytatják a fegyverkezésre való költekezést, amennyiben nem juthatnak egyezsége a leszerelés kérdésében, egészen más magatartást foglalnunk el velük szemben. Ha ők nehézségeket állítanak a leszerelés főlötti megegyezés elé, az amerikai kormány jogosítva van a késedelmes fizetések azonnali rendezésére.

Franciaországnak e pillanatban 800 ezer embere van fegyverben, tehát a legnagyobb a hadserege a világ nemzetei között.

Katonai költségei meghaladják minden más állam ilyenemű költségeit. Megengedem, hogy a Németországgal való viszonya indokoltá teszi a megfelelő készütséget, de a 800 ezer ember, Németország mai helyzetét tekintve, nehezen indokolható.

Itt Reed szenátor közbeszól és megállapítja, hogy ennek a hadseregnek a fenntartása kétségtelenül belekerül naponta egy millió dollárba.

Az angol tengerészlet, — folytatja Borah ez évben mintegy 766 millió dollárba kerül; az angol hadsereg mintegy 1968 millió dollárba. Anglia az elmúlt hónapban 40 milliót költött arra a kísérletre, hogy uralmát megszilárdítsa Mezopotámiában.

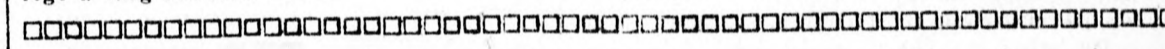
Mi a következménye ezeknek a költségeknek? Az, hogy a mi adóznok viseli nemcsak a mi hadseregünk és tengerészetünk terheit, hanem Európa fegyverkezési programját is finanszírozza.

Elismerem, hogy az adós nemzeteknek is épen úgy megvannak a nehézségei és szerencsétlenségek, mint nekünk de kitarok amellett, hogy jóhiszeműségüknek több bizonyítékát kellene szolgáltatniok. Kötelességeik teljesítésével és hogy az Egyesült Államoknak minden kétértelműség és mentegetődzés nélkül kellene őket erre rákényszerítenie. Részemről erre az adósságra nézve e pillanatban egy döntő akció hive vagyok. A követelés törvényes és fennáll és azt bármikor követelhetjük, akárcsak egy lejárt váltókövetelést. Nem veszíthetünk.

Ákár volt szó, akár nem ezekről az adósságokról, ezek a washingtoni konferencián igen fontos szerepet fognak játszani, annak ezek fogják diktálni a konkluziót és az Egyesült Államok csak nyernek vele, ha ezt az ügyet a jelenlegi állapotában hagyják addig a pillanatig, amíg megtudják, hogy a világ le tud-e mondani a nagyméretű fegyverkezésről, vagy tovább kell haladnunk azon az uton, amely kikerülhetetlenül visz a csődbe, vagy háboruba, esetleg mind a kettőbe.

Ami engem illet, fel fogom használni ennek a nagy köztársaságnak minden erejét a végrehajtás alatt levő fegyverkezési program megváltoztatására.

Megjegyzendő, hogy Borah szenátor egy javaslatot terjesztett a szenátus elé, amelyben az Egyesült Államok mai 150000 főnyi hadseregének 100 ezerre való redukálását javasolja.

Csalás a buzapiacra. Tegnap reggel nem mindennapi eset játszódott le az újvidéki buzapiacra. Egy szállásheli paraszt néhány zsák búzát hozott ki a piacra és eladásra kínálta az ide-oda futkosó ügynököknek. Egy ka csu fiatalember elég magas árat ajánlott fel és mint a Komlós és Székely cég ügynöke mutatkozott be. A hiszékeny paraszt elvitte a búzát a fenti cég Temerin utcai raktárába és a fiatalemberrel a buzapiacra ment vissza. Utközben az ügynök az irodába vödte a parasztot az eladási ár felvétele végett. A paraszt meg is jelt az irodában, ott azonban tudára adták, hogy a búzát bizony a raktárban szokták kifizetni. Erre a paraszt visszarahant a raktárba, de a raktárnok közölte vele, hogy ő a fiatalembernek már kifizette a búzát, mert felmutatta neki a piaci mérlegcédulát. Az állügynök nyomtalanul eltűnt, a rendőrség pedig erélyes nyomozást indított a tettes kézrekerítésére.

Mary Walkamp „A mexikói sakálók“-ban felülmulja önmagát.

— A Rosenberg-tánciskola megnyitása szeptember hó közepén lesz. Bővebbet pár nap múlva.

— Dr. Nenadovits J. kórházi főorvos bőrs és nemü betegeknek rendel 10—12 és 3—4 ig. Zsidó-utca 11.

Jegyezze meg jól: „A mexikói sakálók“ szeptember 8. Apollo.

Ipar és Kereskedelmi Takarékpénztár

Novisad — Újvidék.

Alaptőke és tartalék 10^{1/2} millió
Betétállomány — — 30 millió.

Külföldi átutalások legelőnyösebb uspi árfolyamoz.

Wien: Anglo-Oesterreichische Bank
Prága: Pražska Uverni Banka
Berlin: Deutsche Bank
Triest: Banca Commerciale Triestina
Budapest: Magyar Általános Hitelbank

Betételhet, amelyeket mindenkor korlátozás nélkül felvissza, legelőnyösebben kamatoztat; hosszabb időre lebetételt betételnél kedvezményes kamatozást nyújt.

Értesitem a t. ifjúságot,

hogy a tánciskola szombat e hó 27-től kezdve folytatódik, vasárnap e hó 28-án d. u. 3—6 óráig és este 8^{1/2}—11-ig óráig ösztáncgyakorlat. — Tisztelettel **BUTOR KÁROLY, okleveles táncitanító.**

A hosszú és a rövid szoknya harca.

A divatalkotások metropolisában, Párisban, a legelkeseredettebb harc folyik a hosszú és rövid szoknya pártoló között. Az auteuilli, a longuechampsi versenyeken, a szinpadokon, a divatlapokban mindent ott láthatók a hosszú szoknya előhírnökei és kiváncsan lesik az érdekeltek az új kráció hatását. Miután meglehetősen port vert föl az új divat, egy mértékadó francia divatlap vezetősége választott — békebírótság kiküldetését javasolta, amely szakértelmmel lesz hivatva eldönteni a „rendkívül fontos“ kérdés megoldását.

A bíróság egyik tagja Fournery festő helyesen jegyzi meg: minden nőnek saját jó ízlése legyen az ítélobírája, — mert hogyan képzelhetünk el például egy mély gyászba öltözött hölgyet térdig érő szoknyában! — vagy pedig nem operetszerű jelenség-e egy bájos lesütött szemű, fátolyba burkolt menyasszony — térdig érő szoknyában. A bírák legtöbbje pedig azon a véleményen van: inkább szeretnek egy szép hosszú szoknyát látni, mint csunya lábakat!

Van közöttük olyan is, aki a leghatározottabban nevelésesnek, sértőnek és minden grácia nélkülinek tartja a rövid szoknyát és rajong a puha lágy szövetek szélesen levonuló reddőit, amely csak hosszú szoknyáknál érhető el, — a hosszú szoknya küllömben is illuzió keltő és megkímél minden meglepetéstől. — Egy másik művész ifjabb Dumas Sándor szavait idézi: a nők holnap esernyőtökserű ruhákba öltözködnék, míg ma még mint terjedelmes harangok pompáznak előttünk.

Maurice de Lambeck úgy véli: miért ne részesítsük kedvező fogadtatásban a hosszú szoknyát, hisz változatosságot hoz ismét a divatba és legalább most már nem fogjuk oly könnyen összetéveszteni a fiatal lányokat olyan agg hölgyekkel, akik szinte előszeretettel viseltek rövid szoknyát.

Nem ilyen könnyűszerrel intézik el az angoloknál a felmerülő divat-válságokat. A Lombard-Street nagybankjai, egyenest munkaruhák viselését teszik kötelezővé a bank szépeinek az irodákban a hivatalos órák alatt. A bankokban kérlelhetetlen divat cenzorok járnak végig a irodákat és szigoruan ügyelnek a „nem üzletszerű“ rövid szoknya, a rövid ujj, a mély nyakkivágás, sőt még a ruhák világos színei sem „üzletszerűek.“

A munka ruhák sötét színű köténnyel és csunya könyökvédőkkel vannak sulyosbitva amit a bankok szépei egyenest elviselhetetlennek tartanak és nem tudják megérteni, miért rejtsék el minden szépségüket munkaruha alá; — az udvariatlan bankigazgatók azt mondják: így majd komolyabban és jobban fog menni a munka.

KERTÉSZET.

A szamóca termesztése.

III.

Midőn a kötődött gyümölcsök növekedni kezdenek — főleg a legtöbb nagygyümölcsű fajták termése — lehajlik a földre, ahol a zápor rájuk esapadja a földet, amely az éret gyümölcsöt elérte-telenül, vagy megrothasztja. Ezt megakadályozandó, először is a tömegesen jelenkező ostorindákon mutatkozó és a tőhöz legközelebb eső egy két tövecskét meghagyva — főleg az ismételt termő fajtáknál — a feleslegeseket elszedjük és az egész talaj felszínét rövid pázsit füvel azon nyersen beborítjuk. Ez a fü ott megszárad, szénává változik, amelyen a szamóca gyümölcsök tisztán maradnak. A termés letakarítása után ezt a szénát alákapáljuk és a szamóca telep földjét felértett istálló-trágyával újra beborítjuk. Az ismételt jelentkező ostorindákat elszedjük, hogy az anyatöveket ne gyengítsék; s árszág idején telepüket ismételtelten tisztán, de áthirtóan megönítözzük, szóval az előbbi évi munkálato-kat megismételjük. Mivel pedig még ilyen gondos kezelés mellett is a szamóca tövek az első és második évben a legbővebben teremnek, a harmadik évben pedig a terméshozam szembeötlően megcsappan, azért a szamóca-telepet minden harmadik évben nagyon is ajánlatos megújítani.

Ez okból tehát az egyszer és ismételt termő fajtáknál a legelőször jelentkező erőteljes, egészséges és termékeny tövek ostorindáit meghagyjuk és a midőn ezeken a kis palánták jelentkeznek, azokat porhanyó földdel feltöltögetjük, hogy meutól előbbgyő keret verenek. Amidőn ez bekövetkezett, ha lehet-séges egy kis földlapdával kiszedve, egy félányékos helyre, akár egy nagyobb fa alá, 10—15 cm. távolságra átiskolázzuk, jól beiszapoljuk és ott augusztus végéig gondozzuk, amidőn átrakjuk őket az állandó szamóca-telepre. Minthogy a hónapos szamó-cák kevés, vagy egyáltalában nem fejleszlenek ostorindákat, minthogy továbbá a hónapos szamó-cák magról is megtartják fajta azonosságukat, azért ezek-nek a telepítésre szánt palántáit magról természet-jük. E célból az először érő és legszebben fejlett gyü-mölcsöket tövükön túlérni hagyjuk, ezután leszedve homok között szét dörzsölve, homokostul azonnal elvetjük és pedig szórva. Egy vékony réteg barna földet szitálunk följük és rőzsás locsolóval átmed-vesítjük magvetésünket. Ha már most állandóan nyír-kosan tartjuk vetésünket, úgy 14 nap után a mag-vak kikelnek. A palántákat harmadik sziklevél kifej-leztésekor, egymástól 10 cm. távolságra, egy félányékos helyre, vagy valamely kihűlt melegítői szek-énybe átiskolázzuk addig, amíg annyira megerősöd-tek, hogy augusztus hónap végén, vagy szeptember hónap elején ezek is állandó helyükre átültethetők. (Vége.)

SPORT.

Rovatvezető: Nemes Károly.

Technika a football játékban.

Ahhoz, hogy egy játékos csapatában helyét jól betöltsé, legyen az kapus, half, vagy csatár, termé-szetadta hajlam és vele született érzék szükséges. Ezt kell a serdülő ifjúságnál felismerni tudni, mert enélkül nem tudunk a játékos nevelésénél ered-ményt felmutatni.

A legjobb, ha a játékos maga jön rá, hogy melyik helyre van meg a legnagyobb hajlama. Ha ezt megtalálja, akkor önmaga magával is meg van elé-gedve. Előfordul azonban az is, hogy a játékosok nevelőjének jut az a nehéz szerep, egy játékos-t nek valamely helyre nagy kedve van, de képességei olyan helyre predesztinálják, amelyen ő kedv nélkül játszik, meggyőzni a céltalan fáradságról és behoz-hatatlan idő veszteségről és rávenni őt arra, hogy azon a helyen próbálkozzék, amelyre a benne meg-nyilvánuló képességeknél fogva rátermett.

Ha megtalálta egy játékos a helyét, úgy ma-radjon meg azon és iparkodjék ott szorgalmas tré-nnigél minél több tapasztalatot és ügyességet gyű-jteni, folytasson a helyének megfelelő céltudatos tré-ningeket és ne kísérletezzen képességeinek kevésbé megfelelő helyekkel.

Sok fiatal football „star” fejlődését reméljük elősegíteni, midőn az alábbi jóakaratu tanácsokat leírjuk.

A kapus.

Hogy valaki jó kapus legyen, feltétlenül szük-séges, hogy bizonyos testmagassága legyen. Külön-ben tehetetlen a közelről jövő magas labdákkal szemben. Alacsony növésű kapus ebben a pillanat-nyi cselekvést génylő munkában mindig elkésik, mert ugrania kell. Azon kívül az elvetéseknél is sokszor csak éppen az a 10—15 cm. hiányzik a veszé y elhárításához, mely a magasabb növésű ka-pusoknál éppen a legfontosabb tényező. Való dolog, hogy voltak és vannak kitünő kis növésű kapusok is, viszont ezek a kapott goaloknak 50% át éppen a hiányzó centimétereknek köszönhetik. Annai bi-zonyos, hogy az összes kontinentális hírnevű kapus enomérek mindegyike meg haladta az 170 métert.

Nem szabad azonban a magas kapusok utáni törekvésben sem túllépni a határt és a leghosszabb

játékost a kapuba állítani, az sem lehet a cél, hogy „mindt hosszabb, annál jobb”. A tulmagas emberek-nek viszont az a nagy hátrányuk, hogy az alacsony labdákkal szemben tehetetlenek. Miután minden esat-ár igyekeznek laposra löni, biztos, hogy több alacsony labda megy a kapura, mint magas és így a kisé-vésű kapus még előnyösebb, mint a tulmagas.

Az élesen látó szem szintén egyik föltétele egy jó kapusnak. Az ellentét minden mozdulatát figye-lemmel kell kísérnie. A veszélyt már a támadás megindulásánál fel kell ismerni. Egy élesszemű ka-pusnak negyedórát játék után tisztában kell lennie az ellenfél esatáráival, pl. észre kell vennie, hogy az ellenfél szélsője mindig a korner vonalig hozza a labdákat és onnan hátra centeréz, vagy a másik magas beadásai mindig a kapura jönnek. Ki kell ismernie, melyik a legjobb lövő a belső esatárok közül, vagy melyik kísérletezik ki lövésekkel, ha ezt mind tudja, úgy nem igen érik megépetések a ka-pust. Ehhez pedig csak éles szem kell.

A hidegvér és nyugodtság még a legveszé-lyesebb helyzetekben is megőrzendő. Legyen egy játékos csak egy füssé izgatott, úgy minden más helyen játszhat, csak a kapuban nem. (Folytatjuk.)

Az Omladinának sikerült a beogradi Maes csapatát vendégszerelésre megnyerni. A Maes nem először van városunkban és ismerjük jó képességeit. Mindenesetre az Omladina mai összeállításában méltó ellenfele lesz a beogradi csapatnak, sőt ezutal a helybeliek győzelmét várjuk.

A subotici Gradjanski jól felkészülve jön Novisadra és nem szabad a NAK-nak egy percig sem elbizakodva játszani, különben könnyen új-láthat, mint a Sportot verő S.T.C. ki tudvalevőleg 1:0-ra kapott ki múlt vasárnap a Gradjanski csapa-tól. A NAK-nak normális körülmények között meg-kellene nyerni a mérkőzést, tudva azonban, hogy Subotica sportja jóval elének került az utóbbi idő-ben, nem merünk biztos tippelésekre bocsátkozni. Mindenesetre sok függ a mai mérkőzésről, mely után mi is hátrábban merünk összehasonlításokat tenni. A NAK a következő összeállításban játszik: Nemes-Gáspár, Bischof-Szűcs, Róka, Alexi—Bertók, Németh, Gutsch, Lereh, Schäffer. — Biro Vekes lesz.

Amatőr NAK ifjusági II. mérkőzik ma dél-előtt 9 órakor. Belépőly nincs.

Feladós szerkesztő: Dr. SZLEZAR RUZZO

Kiadótalaidónos: FATH FERENC és TARSAI

Nyilt-tér.

E rovat alatt közölttekért nem vállal felelősséget a szer-kesztőség.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazon jó barátaink és ismerőseink, akik drága halottunk végtisztelességén megje-lentek és részvétükkel fájdalomunkat enyhíteni óhajtották, fogadják ezuton őszinte köszöne-tünket. **Wassermann család.**

Apró hirdetések.

KERTÉSZ 50 éves nős ref. a kertészet minden ágá-ban jártas több évi bizonyítvánnyal na-gyobb uradalomnál állást keres szerény feltételek mellett. — Bővebbet Berger Sándornál, Stara Moravica.

ZONGORA TANITÓNÓ órát ad a legújabb módszer szerint Futaki utca 46. szám alatt; hátul az udvarban. Ugyanott egy zongora eladó.

Eladó

egy villa Boeskey-utca 6. szám és egy lakó-ház Bem-utca 15. szám. Mindkét épület azonnal lakható. Értkezni lehet Bem-u. 15. sz. alatt.

Három jókarban levő

Complet-ablak

eladó. Megtekinthető **Baksa András** NOVISAD, Damjanich-utca 3. szám.

Egy első rendű, jó karban levő, kitünő hangu

Pianinó-zongora

elköltözködés miatt sürgősen eladó. Meg-tekinthető s bővebb információ szereshető: Pósta, Pivnica (Bácska). 1337

APOLLO

péntek, szombat és vasárnap

Péter király temetése

A tettek embere

amerikai szenzáció 5 felvonásban.

Egy autó

jó karban jutányos áron eladó. Cim a kiadóhivatalban. 1341

Elado dupla faajtó

(120—240 cm.) és egy vassporhert. 1333 Novisad, Lövész utca 18. szám alatt.

Keresek

kölesönképen egy pianinót. Cim a kiadóban.

Ezennel értesítem a n. é. közönséget, hogy visszatérve **az ácsmesterséget** újból tovább foly-tatom és tisztelettel kérem, hogy meg-bizásaitkal felkeresni sziveskedjenek. — Tisztelettel

BECK JOZSEF gép. ácsmester. — Vltkov. u. 5. NOVISAD.

Ezennel értesítem a n. é. közönséget, hogy visszatérve, **a kőműves mesterséget**

újból tovább folytatom és tisztelettel kérem, hogy meg-bizásaitkal felkeresni sziveskedjenek — Tisztelettel

BECK ISTVÁN gép. kőm. mest. — Egres u. 17. NOVISAD.

Eladó **10.000** elsőrendű mohácsi téglá, Dunaparton, vasuti hídnál és egy

motor bicikli

3 kerékű, kosárral. — Bővebbet

„GRAND” SZÁLLO PORTÁSNÁL.

VELIKIBESCKEREKI MALOMÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS.

Legrövidebb időn belül készít és szállít, szabadalmazott szabadon lengő, forgantyú nélküli sikszitákai és „Regina” dara- és derectisztító-gépeket, valamint legmodernebb rend-szerű összes malomgépeket. Új ma-lomberendezéseket és rekonstrukci-ókat sok évi tapasztalat alapján a leg-kezdvezőbb feltételek mellett vállal.

TELEFON: 152, 334. — Sörgöncy: HARMIRT.

Az „Erzsébet“ szálloda

elegánsan berendezett

ÉTTERME

az előkelő közönség találkozó helye. Kitűnő konyha, elsőrangú italok. Etlap szerint való étkezésre havi bérletek a legjutányosabb áron. **A kávéházban** este 8 órától katonazene. 1803

Egy alig használt

Singer szabógép

eladó, Szchenyi-utca 13/a alatt. 1348

A város központjában egy

rövidáru üzlet

1340 eladó. Cim a kiadóhivatalban.

A Novisadi Dobozgyárban

munkáslányok

felvétetnek. 1345
Barth Domonkos, Zrinyi Ilona-utca 15.

Réziazsurozások

elvállalok és **tanulóleányokat** kézi-
azsurozáshoz felveszek. — **Schateles**,
1343 Novisad, Bogdán-utca 13. szám alatt.

Eladó

egy könnyű motorkerékpár,
ugyanott egy gramaphon és
egy fuvola. Gyár-utca 15. sz.
1344

Ügyes segéd

és egy jó házból való tanonc felvétetik.
Klein Jenő Novisad, Jevrejska-u. 13.

Levelező kerestetik

aki a szerb, német, esetleg a magyar
nyelvet is tökéletesen bírja és a gép- és
gyorsírásban teljesen jártas. Bizonyítvány-
másokkal ellátott ajánlatok a „Honi
Fonó- és Kötélverőgyár R.-T.“, Hódság,
(Bácska), címére küldendők. 1346

Benzin motort

keresek azonnali megvételre 20 HP.-
1352 től 30 lóerőig. — Cim a kiadóban.

Sinvas, valódi Winter-tengelyek

tűzhelylapok, kész öntött és lemeztűzhelyek,
sütők, füstcsövek, könyökök, saragyalancok,
ekefejek, ekekések, zománczott lemezedények,
méretlemezek 1/2—5 mm.-ig tető és zárlemezek
minden számban. Fehérbádóg, horgony- és hor-
gonyozott lemezek, valamint épület- és butor-
vasalások és különféle vasárúk nagy választék-
ban, jutányos árak mellett kaphatók. 1314
Kuszi Gyula vaskereskedésében, Temerini-utca 8.

Nagyban.

Nagyban.

Az iskolai idényre

mindennemű
iskolai füzet

palatábla

palavessző

iron

toll

tinta

papír különböző minő-
ség és nagyságban.

Kaphatók **HIRTH R. Novisad**
1261 **Jevrejska ul. broj 12.**

Só fehér, elsőrendű, darált, zsákok-
ban, német és román áru, ugy szintén
zsákok, elsőrendű jutta, amerikai
gyártmány, azonnali szállításra kapható

Wrnčić Demeter

Szerb Kereskedelmi Banknál Novisad,
Kralja Petra ul. br. 10.
Sürgőnycim: Wrnčić Novisad. Telefon 183.

Egy negyed hold szőlő

Darányi-telepen a harmadik uton más
vállalkozás miatt azonnal eladó. :-:
Bővebbet: Szent István-utca 26. szám alatt.

Kovács szén

pécsi, rtanyi, bognárfa kőris,
szil és tölgy, tűzifa gyertyán,
bükk és tölgy. Tetőcserep és
tégla nagyban és kicsinyben
:-: :-: kapható. :-: :-:

D. Ujelić és Keller, fa- és szénkereskedőknél
NOVISAD, Gizelia-tér. Telefon 117.

Ujvidék és környéke igen tisztelt közönségét
van szerencsém értesíteni, hogy Ujvidéken Futaki-
utca 102. szám saját házámban

női divat-termemet

ujból megnyitottam s minden e szakmába vágó
munkát elvállalok és ízléses kivitelben elkészítek.
1222 Tisztelettel **RÓTH GYÖRGY.**

Eredeti IGMÁNDI

keserűvíz kapható Grossinger gyógytárában.

Milic Testvérek bútorgyára

NOVISAD, PETÓFI-UTCA 51—53.

Készít mindennemű épület és butor-
asztalos munkát: amerikai rend-
szerű iroda-, ebédlő-, elő-, uri-, háló-,
gyermekszoba, hal, salon és konyha-
berendezést egyszerű és a legdiszesebb
kivitelben a legolcsóbb szabott áron
kicsinyben és nagyban. :-: :-: :-:
!! javítást és átalakítást is vállal. !!

392
Legolcsóbb, legszebb és legtartósabb a Milic-butor!

Fordítási és hirdetési vállalat **PROGRESS**
Novisad, Futaki-ut 44. sz. (Dr. Wágner házában)
Fordít szerb, magyar és német nyelvre, sok-
szorosít és másol írógéppel vagy safrógraffal.
Felvesz hirdetéseket 70 bel- és külföldi lap
részére. Ha pontos, szolid és olcsó munkát
akar, forduljon a **PROGRES**-hez! 1232

! MEGÉRKEZETT !

szavatolt békeidei minőségben az

5-ös számú pörkölt
kávé.
Wagner Testvérek
Novisad—Ujvidék.

1288

Eladó

téglagyár **Beska** (szerém m.) vonal
1324 Beograd—Novisad **Grumbach Károly.**

Dr. Jankovics Pál ügyvéd

a mai naptól fogva mindennemű polgári és
fenyítő ügyben magánveleki ügyvédi képviseletét
vállalja a helybeli elsőfoku felelőbírói bíróságok
előtt. — Szintugy vállalja vojvodinai kartársak
helyettesítését az ujvidéki felelőbírói és sem-
mitő bíróságok előtt polgári és büntető tárgya-
lásoknál. — Lakás Görögiskola-utca 7. sz. l. em.
Novi-Sad, 1921. évi szeptember hó 1-én.
1325

JUGOSZLAV BANK R.-T. - NOVI-SAD.

BEOGRAD, Brod n/S, Cirkvenica, Novi.
Befizetett alaptőke K 200.000.000
Tartalékok — — — 50.000.000

WILSON TÉR 3.

Osijek, Subotica, Varaždin, Vukovar, ZAGREB
Telefonszámok: 273. 138. 181.

ELFOGAD BETÉTEKET: könyvecskékre és folyószámlákra a legjobb
kamatozás mellett és kifizeti azokat minden
időben felmondás nélkül. Elvállal mindennemű
bankmegbizást.

ELAD CSERKERT: és elfogad átutalásokat: Bécs, Berlin, Budapest,
Páris, Prag, Triest és a külföld összes piacaira
a legelőnyösebb tőzsdei árfolyamok mellett.

ERZSÉBET

Szombat, Vasárnap

LEA

filmregény 4 felvonásban.

**Uprava Fondova
Az alapok igazgatósága**

(Állami hitelzálogbank)

az SHS Királyság részére novisádi főfiókja a jóváhagyott szabályok alapján augusztus 15-én kezdette meg működését.

Takarékbetéteket fogad el

és fizet 6% évi kamatot. A betéteket felmondás nélkül fizeti vissza.

Takarékoskodók részére különösen alkalmas intézmény.

Megtakarított pénzt fektesse az Alapok Igazgatóságába mert ő nyújtja a legnagyobb biztonságot és fizeti a legnagyobb kamatot. A háború alatt az alapok igazgatósága kiízigte a takarékbetéteket és ő az egyedüli intézet, amely a háború alatt betétekre kamatot adott.

Ingatlanokra hitelt ad.

Feltételek után az irodában érdeklődni.

Az Alapok Igazgatósága

FŐFIÓK: NOVI SAD

(Volt Ujvidéki Takarékpénztár)

Keressék üzletembe

két elárusítónót

kik a szerb, magyar és német nyelvet birják. Némi gyakorlattal birók előnyben részesülnek. **Fizetés megegyezés szerint**

Ivkovics György könyvnyomda, könyvhőfészet, papír- és írószer-raktár Ujvidék. 1336

Minden mennyiségben azonnal szállítok **jutányos** ár mellett egészséges, sűrű és erős fonatu hámozott és hámozatlan

Stuccatur nádfonatot

építési célokra.

Kertészeti célokra szolgáló árnyékoló és védő nádtakarókat Geyer János nádszövőgyára. NOVISAD, Ivkovics-u. 10. Szabadalmazott szövőgépek eladóik. 1332

Nyomatott: a „GUTENBERG” könyvnyomdában, Novi-Sad Szabadság-tér 1. (a Beltéri r. kath. templommal szemben.)

**Mindennemű
íróeszközöket és papírárúkat**

különösen
Kredencpapirošt iverben és tekersekben
Klosettpapirošt grácit, simát és horgoliat
Noteszeket különböző árakban
Toiltartókat minden kivitelben
Kreppapírt minden színben
Kazettákat 25/25, 50/50, 100/100
Térképeket különböző árakban
Papírszerviettákat simát és horgoliat
Irkákat minden kivitelben
Kopirceruzákat valamennyi gyártmányt
Selyempapirošt minden színben
Tollakat minden gyártmányt
Boritékókat minden nagyságban
Ceruzákat minden gyártmányt
Itatópapirošt
Ragasztópapirošt

1326

és minden irodai és iskolai cikket legelőnyösebben szállít a

papír és írőeszköz nagykereskedés

ZIMA és TSA

Novi Sad, Pašić-utca 11. szám alatt.

1335

Bognár

Kaszniczinálók és vegyes munkások

Kovács

Jó padiemberek azonnal felvétetnek

Prva srpska fabrika kola

St. Bakše

Beograd, — Ratarska-ulica 97. sz.

4-6 éves gyermekeim

mellé német kisasszonyt keresek azonnali belépésre, csakis olyanok ajánlatát kérem, akik ezen minőségben már alkalmazva voltak. — Dr. Telegdy Sándor ügyvéd neje, Apatin (Bácska). 1338

Női kabátok

továbbá leány- és flu kötött garnitúrák raktárra érkeztek.

Klein Jenő harisnyüzletében, Jevrejska (Rákóczi)-u. 13. szám.

„TRANSPORT” R. T.

Központ:

SUBOTICA.

nemzetközi szállítási iroda

NOVISAD, Jevrejska-ulica 13. szám

Fiókok és kirendeltségek:
V. Bacskelek, Zombolya, Vinkovci, Vukovar

Működését a helyi piacon megkezdte. Nagyszabású szállítási eszközökkel rendelkezvén, elvállal mindennemű

helyi szállítást

átköltözködést saját bútorszállítókosijával, továbbá mindennemű

nemzetközi szállítást

külföldről és külföldre a legelőnyösebb díjtételek mellett. Elfogad árút

beraktározásra, megőrzésre

és előkelő bankösszekötötéseivel a legmérsékeltőbb díjtételek mellett áruhitelt eszközöl ki. 1320

Telefon 126 szám.